

Sporočilo za javnost Luxembourg, 13. septembra 2021

Neučinkovitosti na področju sodelovanja s tretjimi državami pri vračanju migrantov z neurejenim statusom

Glede na navedbe v posebnem poročilu, ki ga je objavilo Evropsko računsko sodišče (Sodišče), EU s tretjimi državami ne sodeluje dovolj učinkovito, da bi zagotovila, da se migranti, ki se nezakonito zadržujejo na ozemlju EU, vrnejo v svoje države. EU je v obdobju 2015–2020 pri sklepanju sporazumov o ponovnem sprejemu s tretjimi državami dosegla zgolj omejen napredek. Poleg tega ukrepi EU niso bili dovolj racionalizirani, da bi se zagotovilo izpolnjevanje obveznosti tretjih držav glede ponovnega sprejema v praksi.

Od leta 2008 je v povprečju pol milijona državljanom tretjih držav na leto odrejeno, naj zapustijo EU, ker so vanjo vstopili ali v njej bivajo brez dovoljenja, vendar se jih v svoje države zunaj Evrope dejansko vrne manj kot petina. Med razlogi za nizko stopnjo vračanja migrantov z neurejenim statusom je težavno sodelovanje z njihovimi državami izvora. EU je zato že sklenila 18 pravno zavezujočih sporazumov o ponovnem sprejemu in uradno začela pogajanja še s šestimi državami. Nedavno je izpogajala tudi šest pravno nezavezujočih dogovorov o vračanju in ponovnem sprejemu.

„Sodišče pričakuje, da bo njegova revizija prispevala k razpravi o novem paktu EU o migracijah in azilu, saj je uspešna in dobro vodena politika ponovnega sprejema eden od bistvenih delov celovite migracijske politike,“ je povedal Leo Brincat, član Evropskega računskega sodišča, pristojen za poročilo. *„Vendar pa je sedanji sistem EU za vračanje zelo neučinkovit, njegov učinek pa je nasproten od zelenega: namesto da bi se z njim od nezakonitih migracij odvračalo, se jih spodbuja.“*

EU je sicer formalno sodelovala v dialogu in začela pogajanja z državami, iz katerih je prišlo največ nevrnjenih migrantov z neurejenim statusom, vendar revizorji ugotavljajo, da so bili rezultati za obdobje 2015–2020 precej omejeni.

Pogajanja o sporazumih EU o ponovnem sprejemu so pogosto ogrožena zaradi stalnih spornih točk, kot je obvezna vključitev klavzule o državljanih tretjih držav, ki ji tretje države pogosto nasprotujejo. Nasprotno pa so bila pogajanja o pravno nezavezujočih dogovorih o ponovnem sprejemu uspešnejša, predvsem zato, ker je njihova vsebina fleksibilna in prilagodljiva.

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Druga slabost, ki je poudarjena v poročilu, je pomanjkanje sinergij znotraj same EU. EU ni vedno enotno nastopala v odnosu do tretjih držav, Komisija pa ključnih držav članic ni vedno vključevala v postopek lajšanja pogajanj. Zato nekatere tretje države ne vidijo dodane vrednosti sporazuma z EU o ponovnem sprejemu v primerjavi z dvostranskim sodelovanjem, zlasti če imajo sklenjene ugodne dvostranske dogovore z nekaterimi državami EU. Ko pa so države članice oblikovale tesno usklajena stališča, je to pozitivno vplivalo na ponovno odpiranje pogajanj in sklepanje sporazumov o ponovnem sprejemu.

Poleg tega revizorji niso opazili zadostnega napredka pri spodbujanju tretjih držav, da bi izpolnjevale svoje obveznosti glede ponovnega sprejema. Komisija je sicer uspešno uporabila finančno pomoč za projekte, s katerimi se podpirajo razvoj, ponovno vključevanje in krepitev zmogljivosti, vendar pa je težko uporabila druge politike, da bi uspešno podprla pogajanja, tudi kadar je imela s temi državami vzpostavljene obsežne politične in gospodarske odnose. Med številnimi orodji, ki jih ima EU na voljo, so revizorji opredelili konkretne rezultate le v zvezi z enim: vizumsko politiko EU, katere revidirane določbe lahko pripomorejo k spodbujanju tretjih držav k sodelovanju na področju ponovnega sprejema.

Hkrati si je EU prizadevala pomagati državam članicam pri izboljšanju praktičnega sodelovanja na področju vračanja in ponovnega sprejema, zlasti s podpiranjem mrež, v katerih so bili uspešno združeni nacionalni viri, ter s povečanjem podpore agenciji Frontex za dejavnosti pred vračanjem in operacije vračanja. Ti ukrepi so bili sicer na splošno relevantni, vendar njihov dejanski učinek še ni znan, saj imajo podatki EU o sodelovanju na področju vračanja in ponovnega sprejema številne slabosti. Podatki so nepopolni in niso v celoti primerljivi med državami članicami.

Splošne informacije

Revizija je bila osredotočena na obdobje od leta 2015, ko je Komisija uvedla akcijski načrt o vračanju, do sredine leta 2020. Sporazumi EU o ponovnem sprejemu se sklenejo med EU in tretjimi državami ter imajo prednost pred dvostranskimi sporazumi o ponovnem sprejemu, ki jih sklenejo posamezne države članice EU. Komisija si od leta 2016 prizadeva tudi za praktične dogovore o sodelovanju s tretjimi državami (pravno nezavezujoče dogovore o vračanju in ponovnem sprejemu).

Posebno poročilo št. 17/2021 – *Sodelovanje EU s tretjimi državami na področju ponovnega sprejema: relevantni ukrepi so prinesli omejene rezultate* je na voljo na spletišču Sodišča (eca.europa.eu) v 23 jezikih EU.

Sodišče je nedavno objavilo poročili o [uspešnosti podpore agencije Frontex](#) in [upravljanju migracij v EU](#). Ta mesec bo objavilo tudi poročilo o ukrepih Europola za boj proti tihotapljenju migrantov.

Sodišče svoja posebna poročila predstavlja Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter drugim zainteresiranim stranem, kot so nacionalni parlamenti, deležniki v gospodarstvu in predstavniki civilne družbe. Velika večina priporočil, ki jih Sodišče izreče v svojih poročilih, se izvede.

Kontaktne naslovi za medije

Tiskovni urad Sodišča: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547